

Ekonomiutskottet

Regeringens årsberättelse 2020

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2020 (B 3/2021 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 30.9.2021.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- ledande expert Ulla Rosenström, statsrådets kansli
- konsultativ tjänsteman Assi Salminen, statsrådets kansli
- professor Otto Toivanen, Helsinki GSE Covid-19 Situation Room.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänna synpunkter på årsberättelsen. Ekonomiutskottet har i samband med behandlingen av årsberättelsen också bedömt vilken betydelse det lägesrum som inrättats i anslutning till Helsingfors Graduate School of Economics har som stöd för lagstiftningen och beslutsfattandet under berättelseåret 2020. Utskottet konstaterar att den sakkunskap som lägesrummet erbjuder har förbättrat förutsättningarna för ett kunskapsbaserat beslutsfattande. Ekonomiutskottet bedömer att det även i fortsättningen behövs stöd för beslutsfattandet i likhet med lägesrummet, oavsett hur man beslutar att organisera det. Väsentliga element som ska bevaras är tidsenligt och omfattande färdigt material, smidig administrativ praxis för utnyttjande av information och en samhällsekonomiskt förnuftig prissättning av användningen av uppgifter.

Uttalandena. Ekonomiutskottet anser att uttalandena i bilagorna till årsberättelsen (bilaga 3) kan strykas enligt följande:

Straffbestämmelserna vid manipulering av energimarknaden (RP 50/2014 rd — RSv 75/2014 rd).

Utskottet förutsatte den 23 juni 2014 att statsrådet vidtar åtgärder för att bereda de ändringar i lagstiftningen som behövs för att de straffbestämmelser som gäller manipulering av energimarknaden ska bringas i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser om finansmarknaden.

Utlåtande EkUU 26/2021 rd

Fall av manipulation av energimarknaden har inte framskridit till utredning i Finland under giltighetstiden för förordning (EU) nr 1227/2011. På den nordiska elmarknaden har det förekommit enstaka fall där också Energimyndigheten i Finland har deltagit i en gemensam nordisk utredning. Fallen har behandlats i enlighet med lagstiftningen på gärningsorten. Fall av otillbörlig marknadspåverkan på energimarknaden har visat sig vara sällsyntare i Finland än vad som uppskattats i samband med beredningen av lagstiftningen.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Skattemyndigheternas tillgång till uppgifter (RP 28/2016 rd — RSv 44/2017 rd). Riksdagen har förutsatt att statsrådet gör en övergripande undersökning av de på nationell prövning baserade påföljdsbestämmelserna inom finanssektorn och lämnar ekonomiutskottet en utredning i ärendet.

En arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet har utrett utvecklandet av regleringen om administrativa påföljder av straffkaraktär. Arbetsgruppen kom fram till en bedömning enligt vilken det åtminstone tills vidare inte fanns tillräckliga grunder och förutsättningar för den allmänna lagstiftningen om administrativa sanktioner. Arbetsgruppen utarbetade dock sitt förslag till regleringsprinciper för administrativa sanktioner. Ekonomiutskottet instämmer i finansministeriets bedömning att den påföljdsbestämmelse som grundar sig på finansbranschens nationella prövning i sin helhet mycket väl uppfyller de krav som dessa principer ställer.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Helhetsbedömning av bestämmelserna om ersättningsfonder för investerarskydd (RP 46/2016 rd — RSv 98/2016 rd). Riksdagen har förutsatt att statsrådet omedelbart inleder beredning av nödvändiga ändringar i lagstiftningen för att regleringen av ersättningsfonden för investerarskydd ska motsvara behoven i den förändrade omvärlden på ett sätt som tryggar skyddet för investerarna och som beaktar i synnerhet tjänsteleverantörens rättsliga struktur samt verksamhetens art, omfattning och risker.

EU-bestämmelser om leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster har trätt i kraft. Bestämmelserna ska tillämpas från och med den 10 november 2021. Det förutsätter inte att en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster hör till ersättningsfonden för investerarskydd. De bestämmelser om värdepappersföretags skyldighet att höra till ersättningsfonden för investerarskydd som baserar sig på EU-direktivet har placerats i vår nationella lagstiftning om investeringstjänster.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Statsrådets redogörelse om nationell energi- och klimatstrategi fram till 2030 (SRR 7/2016 rd — RSk 12/2017 rd). Riksdagen har förutsatt att statsrådet utreder verkställandet av energi- och klimatstrategin särskilt i fråga om exporten och den internationella värdeökningen för att Finlands konkurrensfördelar och innovationspotential på marknaden för smarta elsystem i kretsloppsekonomi, energieffektivitet och lösningar som främjar möjligheterna för konsumenterna att medverka ska bli utnyttjade.

Utlåtande EkUU 26/2021 rd

Arbetsgruppen för smarta nät, som tillsatts av arbets- och näringsministeriet, färdigställde sitt betänkande hösten 2018. I betänkandet föreslås ett flertal åtgärder genom vilka kunden kan delta bättre på elmarknaden och genom vilka leveranssäkerheten för el samtidigt kan förbättras. Lagstiftningsarbetet har inletts på basis av förslagen. Finland är det första landet i Europa som håller på att genomföra en så omfattande strategi för smarta nät.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Minskning av överskuldsättningen och de problem som den orsakar (RP 230/2018 rd — RSv 284/2018 rd). Riksdagen har förutsatt att statsrådet noga följer hur regleringen av priserna på konsumentkrediter inverkar på utbudet och priserna på konsumentkrediter med oskäligen kostnader och vid behov vidtar omedelbara åtgärder.

En permanent prisreglering trädde i kraft den 1 september 2019. Som ett led i bedömningen av prisregleringens konsekvenser har justitieministeriet utarbetat en utredning om effekterna av prisregleringsreformen 2019 på konsumentkreditavtalen i ljuset av individsdomarna. Utredningen blev färdig i slutet av 2020. Dessutom har Institutet för kriminologi och rättspolitik på beställning av statsrådet hösten 2020 gjort en utredning om överskuldsetting under de senaste åren.

Ekonomiutskottet anser att statsrådet har fullgjort sin skyldighet enligt uttalandet till den del den gäller att ge en utredning. Under beredning är också lagstiftningsförslag som gäller eller tangerar överskuldsetting på olika sätt. Ekonomiutskottet bedömer behovet av att uppdatera uttalandet i anslutning till detta i samband med riksdagsbehandlingen av dessa lagar.

I sin nuvarande form kan uttalande 1 således strykas.

Riksdagen har förutsatt att statsrådet fäster uppmärksamhet vid en ökning av ekonomisk kompetens i utbildning på olika stadier som en åtgärd för att förebygga problemet med skuldsetting.

I de reviderade grunderna för läroplanen utgör ekonomisk kompetens en del av de omfattande helheterna och läroämnena. I beskrivningen av undersökningen PISA 2018 sägs det att "ekonomisk kunskap inte [är] ett separat ämne i grundskolan, utan ingår åtminstone i läroplanerna för matematik, huslig ekonomi och samhällslära. Skolundervisningen har en betydande roll med tanke på det kunnande i penningfrågor eleverna i vårt land uppnår. Undersökningen talar för att ekonomisk kunskap integrerats i undervisningen på ett lyckat sätt, och för Finlands del korrelerade undervisningen starkt med elevernas ekonomisk kunskap."

Finlands Bank har dessutom under 2020 i samarbete med berörda grupper utarbetat en nationell strategi för ekonomisk kompetens.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Temporär ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (RP 25/2020 rd — RSv 14/2020 rd). Riksdagen har förutsatt att regeringen utreder hur en med tanke på restaurangföretagarnas utkomst och verksamhetsbetingelser skälig ersättning för skada kan genomföras så att de ekonomiska förlusterna fördelas rättvist, med beaktande av egendomsskyddet och på ett

Utlåtande EkUU 26/2021 rd

skäligt sätt mellan offentliga samfund, hyresvärdar, banker, försäkringsbolag och andra ekonomiska enheter.

Riksdagen har förutsatt att regeringen utan dröjsmål vidtar åtgärder för att i förekommande fall stödja restaurangföretagarnas försörjning under undantagsförhållandena och avvecklingen av dem.

Riksdagen har förutsatt att regeringen tryggar en rättvis intern konkurrens och sund företagsamhet inom restaurangnäringen under undantagsregleringen och när den upphävs.

Riksdagen har förutsatt att regeringen utreder möjligheterna att när det blir aktuellt genomföra upphävningen av undantagsförhållandena och lagstiftningen om dem på ett sätt som möjliggör en regional gradering, i det fall att infektionssituationen tillåter det.

Ekonomiutskottet anser att de mål som avses i dessa uttalanden har uppnåtts genom lagstiftning enligt regeringens propositioner RP 67/2020 rd, RP 238/2020 rd, RP 91/2020 rd, RP 205/2020 rd, RP 27/2021 rd, RP 37/2021 rd, RP 79/2021 rd, RP 94/2021 rd och RP 97/2021 rd.

Ekonomiutskottet anser att uttalandena kan strykas.

Temporär ändring av 7 kap. i konsumentskyddslagen (RP 53/2020 rd — RSv 69/2020 rd). Riksdagen har förutsatt att statsrådet före utgången av höstsessionen 2020 lämnar ekonomiutskottet en utredning om hur åtgärderna enligt de gällande uttalandena framskrider.

Riksdagen har förutsatt att statsrådet påskyndar lagstiftningen om ett registret över betalningsanmärkningar så att de som på behörigt sätt har betalat de belopp som ligger till grund för en anmärkning ska avföras ur registret inom en månad efter betalningen.

Regeringen har lämnat proposition RP 109/2021 rd om ändring av kreditupplysningslagen och vissa andra lagar till riksdagen. Ekonomiutskottet anser att statsrådet har fullgjort sin skyldighet att påskynda behandlingen i enlighet med uttalandet.

Ekonomiutskottet anser att uttalandena kan strykas.

Temporärt kostnadsstöd för företag (RP 91/2020 rd — RSv 93/2020 rd). Riksdagen har förutsatt att regeringen som komplement till kostnadsstödet och med samma uppsättning stödkriterier bereder ett stöd för primärproduktion inom jordbruket, fiskerinäring, företagsverksamhet med koppling till jordbruk och mikroföretag med 1—9 personer som förädlar jordbruksprodukter. Genomförandet av kostnadsstödet får inte fördröjas och de stöd som redan dirigerats till de här branscherna ska beaktas.

Ekonomiutskottet anser att uttalandet kan strykas.

Utlåtande EkUU 26/2021 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 10.9.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml

medlem Atte Harjanne gröna

medlem Mari Holopainen gröna

medlem Hannu Hoskonen cent

medlem Eeva Kalli cent

medlem Pia Kauma saml

medlem Riitta Mäkinen sd

medlem Matias Mäkynen sd

medlem Sakari Puisto saf

medlem Minna Reijonen saf

medlem Janne Sankelo saml

medlem Joakim Strand sv

medlem Veikko Vallin saf

medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.